

[H. C. Hansen]

Yderligere vil man løbe ind i et helt andet problem, nemlig det, at de tusindvis af gamle uindbundne bøger på det kgl. bibliotek ikke kan få påsat etiket, uden at man tildækker bogens tekst.

De halvanden mill. kr., der er brugt på etiketter indtil videre, er kun et foreløbigt tal. Der er planer om endnu større indkøb.

#### H. C. Hansen (FP):

Baggrunden for spørgsmålet er den artikel, Ekstra Bladet bragte den 1. marts her for nylig, hvori Ekstra Bladet hævder, at der er indkøbt for 1,5 mill. kr. nytteløse etiketter til sikring af bogskattene på det kgl. bibliotek.

Det må være i offentlighedens interesse at høre, om ministeren har samme opfattelse som Ekstra Bladet, eller om ministeren stadig støtter rigsbibliotekarens organisation af biblioteket, som jo har medført overordentlig stærk kritik, bl. a. fra rigsrevisionens side.

Jeg vil gerne bede ministeren i svaret specielt komme ind på, om rigsrevisionen klart har taget afstand fra etiketmærkning, som det hævdes i Ekstra Bladet, og om bibliotekets bogbindermester er en kraftig modstander af etiketterne. Disse to ting mener jeg det må være rigtigt at få belyst.

#### Ministeren for kulturelle anliggender (Niels Matthiasen):

Må jeg begynde med at sige, at det er sjældent, at jeg er af samme opfattelse som Ekstra Bladet.

Sikringen af det kgl. biblioteks bøger mod tyveri består foruden talrige ydre sikringsforanstaltninger, f. eks. den stikprøvevise visitationskontrol af publikum og personale ved udgangene, fundamentalt i de ejermærkestemplinger og -prægninger, der findes i bøgerne og på deres bind. Indklæbning af etiketter i bøgerne i forbindelse med totalrevision af samlingerne har ikke til hovedformål at ejermærke bøgerne. Alligevel har biblioteket som en yderligere sikkerhedsforanstaltning lagt vægt på at fremskaffe etiketter med den mest holdbare lim.

Etiketterne vil især forøge værdien af den iværksatte totalrevision af bibliotekets ældre bogsamlinger, fordi det derved gøres muligt at gennemføre hyppigere og mindre kostbare revisioner for fremtiden. Etiketterne giver hver bog et identifikationsnummer, sammen-

sat af nummeret på den katalog, som bogen er indført i, og bogens løbenummer inden for katalogen. Fremtidige revisioner kan herefter udføres uden den ellers nødvendige tidkrævende sammenligning bog for bog med de gamle håndskrevne folianter, der er bibliotekets eneste pladskartotek for udenlandske bøger fra før 1950. Hyppige revisioner vil betyde hurtigere konstatering af bortkomst og dermed større mulighed for opklaring af formodede tyverier. Bognummereringen ved hjælp af maskinlæsbare stregkoder på etiketterne vil endvidere indebære, at der etableres basis for en kommende EDB-styret udlåns- og magasin kontrol.

Man har naturligvis ved valget af selvklæbende etiketter lagt den største vægt på holdbarheden af etiketlimen. Den ved biblioteket specielt nedsatte ekspertgruppe rettede således henvendelse til statens indkøb, bibliotekstilsynet og Indbindingscentralen forud for udarbejdelsen af kravspecifikationerne og valg af tilbudsgiver. Det fremgik af undersøgelserne, at der ikke findes officielt udarbejdede standarder; den fornødne ekspertise findes hos de enkelte leverandører.

Blandt de i alt 7 tilbud valgte man at acceptere tilbuddet fra Bibliotekstjänsten i Lund, der repræsenterer den største sagkundskab inden for dette felt i Skandinavien. Etiketterne fra Bibliotekstjänsten anvendes i de svenske folkebiblioteker, og der findes efter det for mig oplyste ikke på markedet mere holdbar lim i forbindelse med selvklæbende etiketter. Den valgte leverandør har i øvrigt på forskellig vis forbedret den svenske etiket, der har været i brug i nogle år, i sikkerhedsmæssig henseende.

Der er intet grundlag for at antage, at etiketterne skulle løsne sig, eller at de skulle kunne fjernes og genanvendes. Tværtimod har det kgl. biblioteks ledende konservator, der er specialist i papir- og bogmaterialer, anstillet forsøg med at aftage etiketterne, og ifølge en skriftlig erklæring fra ham har det vist sig, at de hverken ved varmebehandling eller ved andre midler kan fjernes og genanvendes uden at efterlade spor. Der skulle således ikke være nogen rimelig tvivl om limens holdbarhed, men rigsbibliotekaren har ikke desto mindre nu taget skridt til at lade statsprøveanstalten anstille forsøg med den til konstatering af dens holdbarhed.